

STATISZTIKA

Az uniós eljárásrendű közbeszerzési eljárások néhány főbb statisztikai adata 2023 I-III. negyedében

Varga László, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2024.1.5

Címszavak: statisztika, közbeszerzés, eljárásrend, uniós eljárásrend, ajánlatkérők típusa, eljárások száma, eljárások értéke, ajánlatok száma, kkv

2023 I-III. negyedében az összes eredményesen zárult közbeszerzési eljárás¹ valamivel kevesebb, mint felét (42,9%-át, 2461 db), értékének pedig közel négyötödét (82,8%-át, 1598,1 Mrd Ft) tették ki az uniós eljárásrendű közbeszerzések, amelyek közül európai uniós forrást kb. minden ötödik (21,7%) eljárás tartalmazott, 27,7%-os értékarányt² alkotva az uniós eljárásrendű közbeszerzéseken belül. Az ajánlatkérők típusa szerint a legtöbb közbeszerzés az uniós eljárásrendben a közjogi szervezetekhez tartozott (31,1%-os aránnyal), őket követték az egyéb ajánlatkérők (27,1%), valamint a közszolgáltatók³ (19,2%) és a regioná-

lis/helyi szintű ajánlatkérők (18,4%), miközben a központi szintű ajánlatkérőkhöz kapcsolódó eljárások száma mindössze 4,2%-os hányadot tett ki. Értékarány szempontjából az egyéb ajánlatkérők bizonyultak a legjelentősebbnek (28,9%) az uniós eljárásrenden belül, nem sokkal meghaladva a közszolgáltatók (26,2%) kategóriáját, miközben a közjogi szervezetek (21%), a regionális/helyi szintű ajánlatkérők (13,4%), és a központi szintű ajánlatkérők (10,5%) által lebonyolított közbeszerzések értékhányadai kevésbé bizonyultak jelentősnek az uniós eljárásrend esetén (1. táblázat).

1. TÁBLÁZAT: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK FŐBB ADATAI AZ AJÁNLATKÉRŐK TÍPUSA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Megnevezés	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
Összesen	2461	1598,1	100%	100%
Nyertes kkv-k	1866	1020,3	75,8%	63,9%
EU finanszírozás	535	442,6	21,7%	27,7%
Ajánlatkérő típusa	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
közjogi szervezet	767	335,7	31,1%	21,0%
egyéb	666	461,6	27,1%	28,9%
közszolgáltató	472	419,2	19,2%	26,2%
regionális/helyi szintű	452	213,5	18,4%	13,4%
központi szintű	104	168,1	4,2%	10,5%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

¹ A cikkben szereplő adatok és statisztikai kimutatások az eredményes közbeszerzési eljárásokra vonatkoznak, amelyek nem irányultak keretmegállapodás megkötésére.

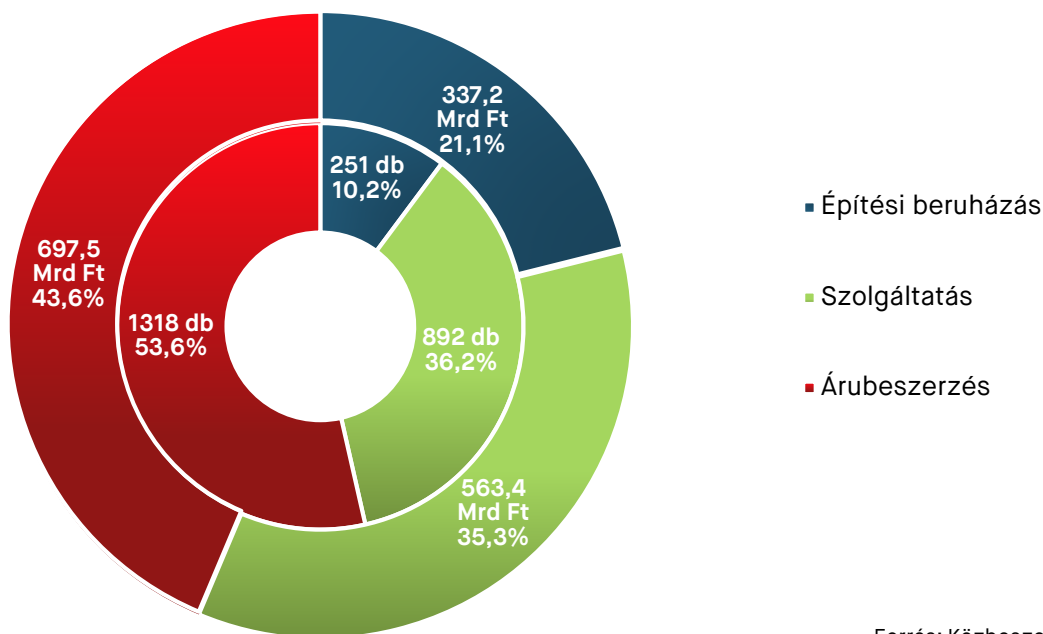
² Az erre vonatkozó adatok – amelyek az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

³ Az ajánlatkérők közül közszolgáltatóknak tekintjük azokat, amelyek a hirdetményben az ajánlatkérő típusára vonatkozó megjelölés alapján magukat ebbe a kategóriába sorolják, vagy közszolgáltatókra vonatkozó hirdetményt tesznek közzé.

2023 I-III. negyedévét tekintve az uniós eljárásrendben az árubeszerzés tárgyú közbeszerzési eljárások alkották a legnagyobb arányt (53,6%, 1318 db), ezt követték a szolgáltatás-megrendelések (36,2%, 892 db), valamint az építési beruházások (10,2%, 251 db). Az eljárások értékét tekintve az uniós eljárásrenden belül a legnagyobb hányadot (43,6%, 697,5 Mrd Ft) szintén az árubeszerzések tették ki, megha-

ladv a szolgáltatás-megrendelések (35,3%, 563,4 Mrd Ft) és az építési beruházások (21,1%, 337,2 Mrd Ft) értékarányát is. Az 1. ábrán látható adatok alapján az uniós eljárásrendű közbeszerzési eljárások tárgy szerinti megoszlása 2023 I-III. negyedévében jelentősen eltért attól, mint az összes 2023 I-III. negyedévi eredményes eljárás esetén, a közbeszerzések számának és értékének megoszlására vonatkozóan is.

1. ÁBRA: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA A BESZERZÉSEK TÁRGYA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

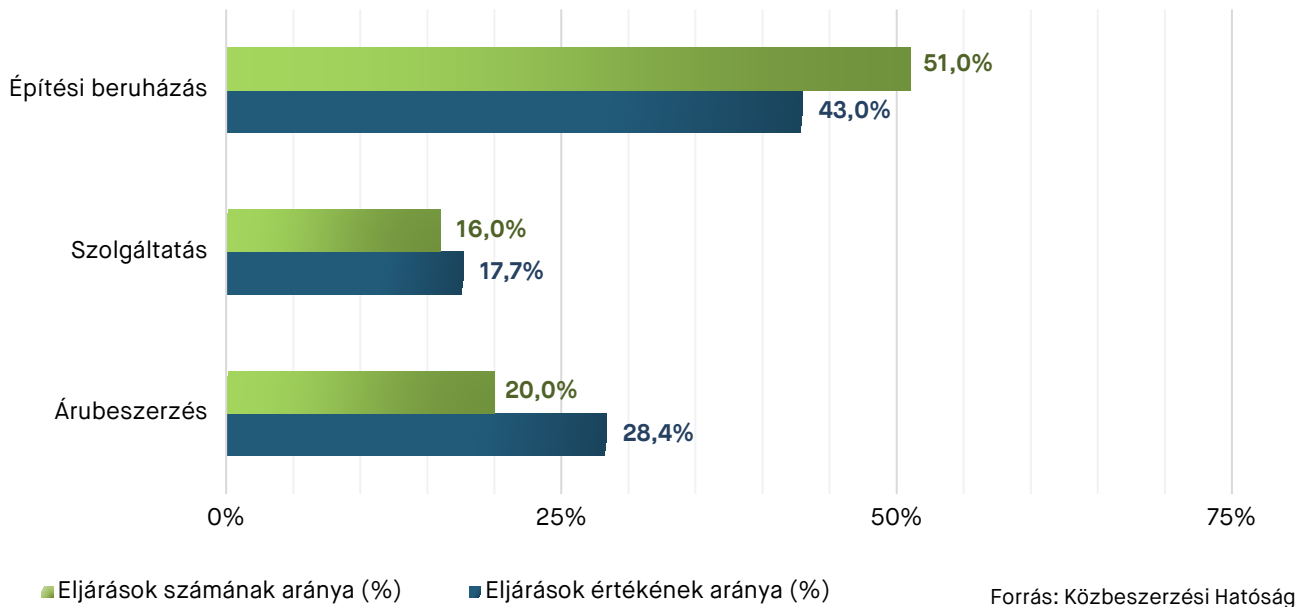
EU finanszírozás az uniós eljárásrendű építési beruházások kb. feléhez (51%) kötődött, ami értékáron is közel azonos hányadot jelentett (43%), ezzel együtt az európai uniós források jelentősége az építési beruházások esetén volt a legnagyobb az uniós eljárásrendű közbeszerzések darabszámát és értékét illetően is. A szolgáltatás-megrendelés tárgyú közbeszerzések mindössze 16%-a kapcsolódott EU finanszírozáshoz az uniós eljárásrenden belül, ami értékarányt tekintve 17,7%-ot jelentett, alulmúlva az EU forrást tartalmazó árubeszerzéseket, amelyek eljárásainak darabszáma 20%-os arányt, értékük pedig 28,4%-os hányadot tett ki az adott beszerzési tárgyon belül 2023 I-III. negyedévében (2. ábra). Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó közbeszerzések számarányai az egyes beszerzési tárgyakon belül az

uniós eljárásrendben hasonló mértékűnek bizonyultak 2023 I-III. negyedévében, mint a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések esetén.

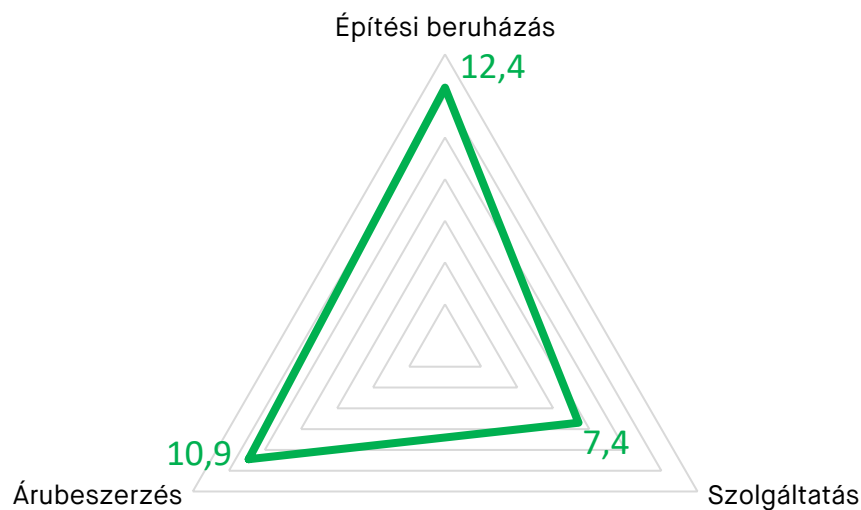
Az uniós eljárásrendű közbeszerzések ajánlatainak átlagos száma 2023 I-III. negyedévében 12,4 db volt az építési beruházások esetén, ami meghaladja az ebben az időszakban mért összes eredményes eljáráshoz tartozó adatot (7,8).⁴ Az egy eljárásra jutó ajánlatok átlagos száma az uniós eljárásrendű árubeszerzések esetén 10,9 db volt ugyanabban az időszakban, miközben a szolgáltatás-megrendelések esetén 7,4 db ajánlat érkezett be átlagosan egy eljárásra az uniós eljárásrendben, ami a közbeszerzési piacon fennálló versenyhelyzetet jelzi (3. ábra).

⁴Az egyes közbeszerzési eljárásokra jutó ajánlatok átlagos számának meghatározásakor az eljárásokhoz tartozó összes ajánlat figyelembevételre került, függetlenül az eljárásokhoz tartozó részek darabszámától.

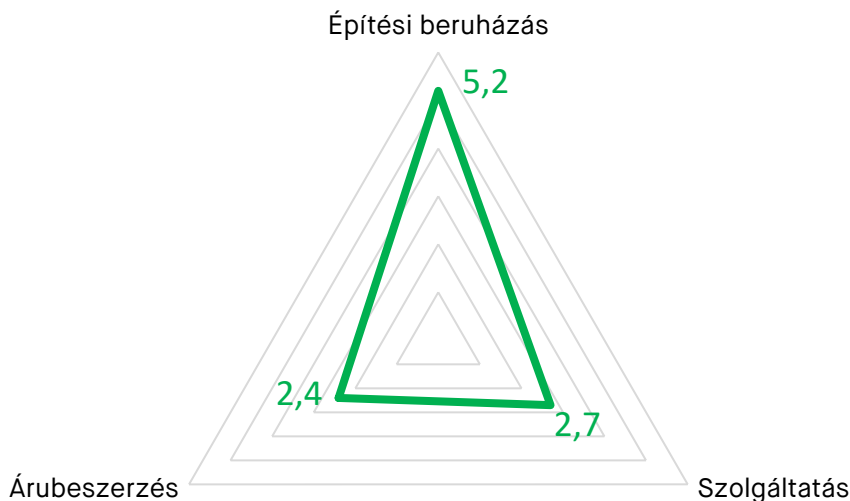
2. ÁBRA: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ, EU FORRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA (%) A BESZERZÉSEK TÁRGYA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

3. ÁBRA: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK AJÁNLATAINAK ÁTLAGOS SZÁMA (DB) A BESZERZÉSEK TÁRGYA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

4. ÁBRA: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK AJÁNLATAINAK ÁTLAGOS SZÁMA (DB) A BESZERZÉSEK TÁRGYA SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

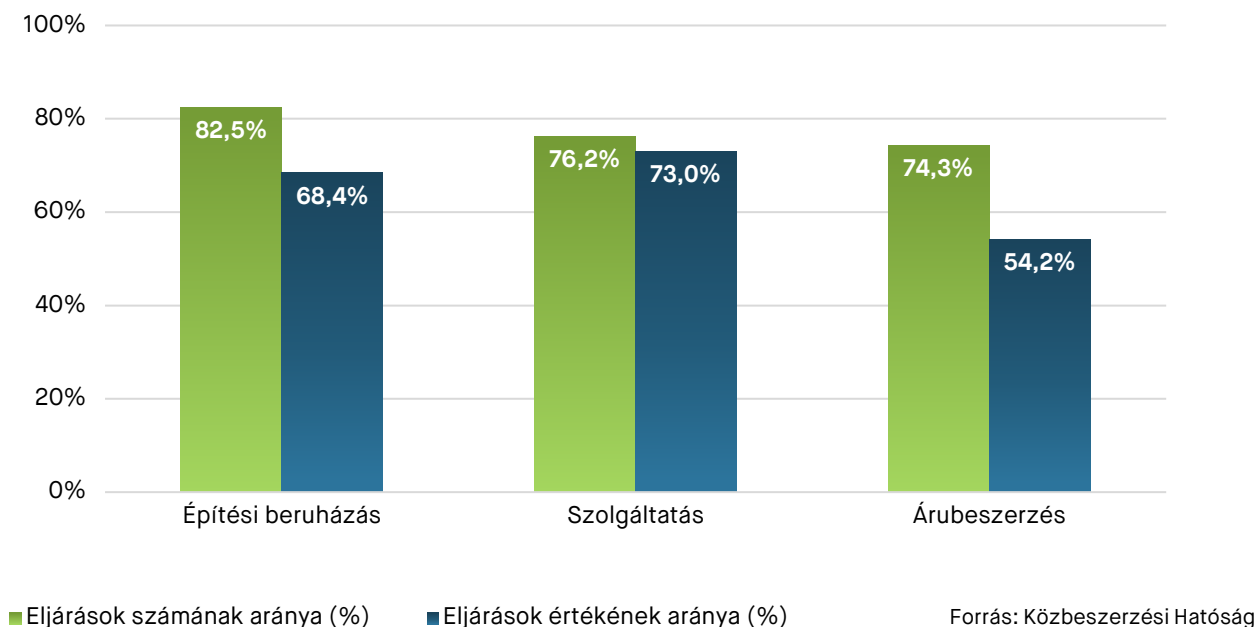

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az egy közbeszerzési részre jutó ajánlatok átlagos száma alapján szintén megállapítható (4. ábra), hogy a közbeszerzési piacon a versenyhelyzet fennáll, attól függetlenül, hogy a teljes közbeszerzési eljárásokat, vagy azoknak a részeit vesszük alapul a kimutatások elkészítésekor, hiszen az építési beruházások esetén az uniós eljárásrendben átlagosan kb. 5 db ajánlat érkezett be egy-egy közbeszerzési részre, miközben a szolgáltatás-megrendelések esetén ez a mutató átlagosan 2,7 db ajánlatra, az árubeszerzések esetén pedig átlagosan 2,4 db ajánlatra vonatkozott 2023 I-III. negyedévében. Megjegyzésként érdemes hozzáfűzni, hogy egy közbeszerzési eljárásban feltételezhetően annál több ajánlat szerepel, minél több részből áll az eljárás, ugyanakkor ez nem teljesen magától értetődő, hiszen léteznek eredménytelen részek is, továbbá előfordulhat, hogy pl. 3 db részre csak 6 db ajánlat érkezik, miközben más eljárásban egyetlen részhez tartozhat ugyanennyi ajánlat.

2023 I-III. negyedévében az uniós eljárásrendű építési beruházások 82,5%-a tartalmazott nyertes kis- és középvállalkozást, amihez 68,4%-os értékarány kapcsolódott, így megközelítőleg 10 db uniós eljárásrendű építési beruházásból átlagosan 8 db foglalt magába nyertes kkv-t. Hasonlóan magas hányad jellemezte a kkv-k által elnyert közbeszerzések darabszámát a szolgáltatás-megrendelések és az árubeszerzések esetén is az uniós eljárásrendben, amelyeknél közel azonos arány (kb. 75%) volt jellemző mindkét beszerzési tárgy vonatkozásában. Az 5. ábra jól szemlélteti a kkv-k által betöltött jelentős szerepet a hazai közbeszerzések esetén, a relatív alacsonyabb értékarányok szempontjából figyelembe véve, hogy az uniós eljárásrend alá tartozó közbeszerzések (a nemzeti eljárásrendhez képest) jellemzően a magasabb értékű, ugyanakkor számosságát tekintve kisebb kategóriát alkotják a hazai közbeszerzések vonatkozásában az elmúlt évek tapasztalatai alapján.

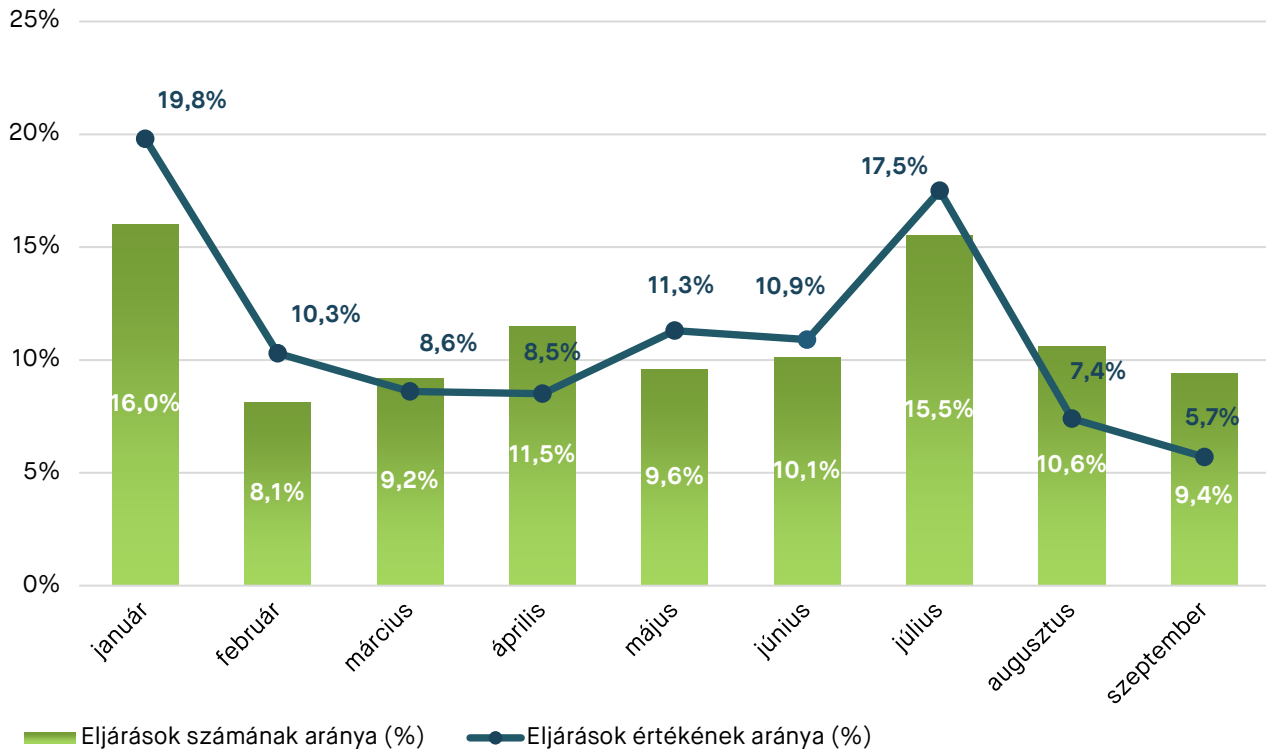
5. ÁBRA: A KKV-K ÁLTAL ELNYERT UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA (%) AZ EGYES BESZERZÉSI TÁRGYAKON BELÜL, 2023 I-III. NEGYEDÉV

2023 I-III. negyedévében amennyiben az uniós eljárásrendű közbeszerzések megoszlását havi bontásban tekintjük számarány és értékarány szempontjából, az I. és a III. negyedév bizonyult jelentősebbnek. Az egyes hónapok között fennálló legnagyobb eltérés az eljárások számarányát tekintve 7,9 százalékpontot tett ki január és február között, a legnagyobb hányad pedig a januári (16%) és a júliusi (15,5%) hónapokhoz kapcsolódott az uniós eljárásrendű közbeszerzések darabszámát illetően. Az eljárások értékarányát tekintve szintén a januári hónap bizonyult a legjelentő-

sebbnek (19,8%), nem sokkal meghaladva a júliusi (17,5%) hónap értékarányát. Az uniós eljárásrendű közbeszerzések értékének hányada mindazonáltal a szeptemberi hónapban bizonyult a legalacsonyabbnak (5,7%), ami 1,7 százalékponttal volt kevesebb az augusztusi hónap (7,4%) adatához képest, amelyhez a második legalacsonyabb értékarány tartozott. Ugyanúgy, mint a nemzeti eljárásrendben, a közbeszerzések darabszáma az uniós eljárásrendben is hasonló mértékben oszlott meg 2023 I-III. negyedévében, mint az eljárások értéke (6. ábra).

6. ÁBRA: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA HAVONTA, 2023 I-III. NEGYEDÉV

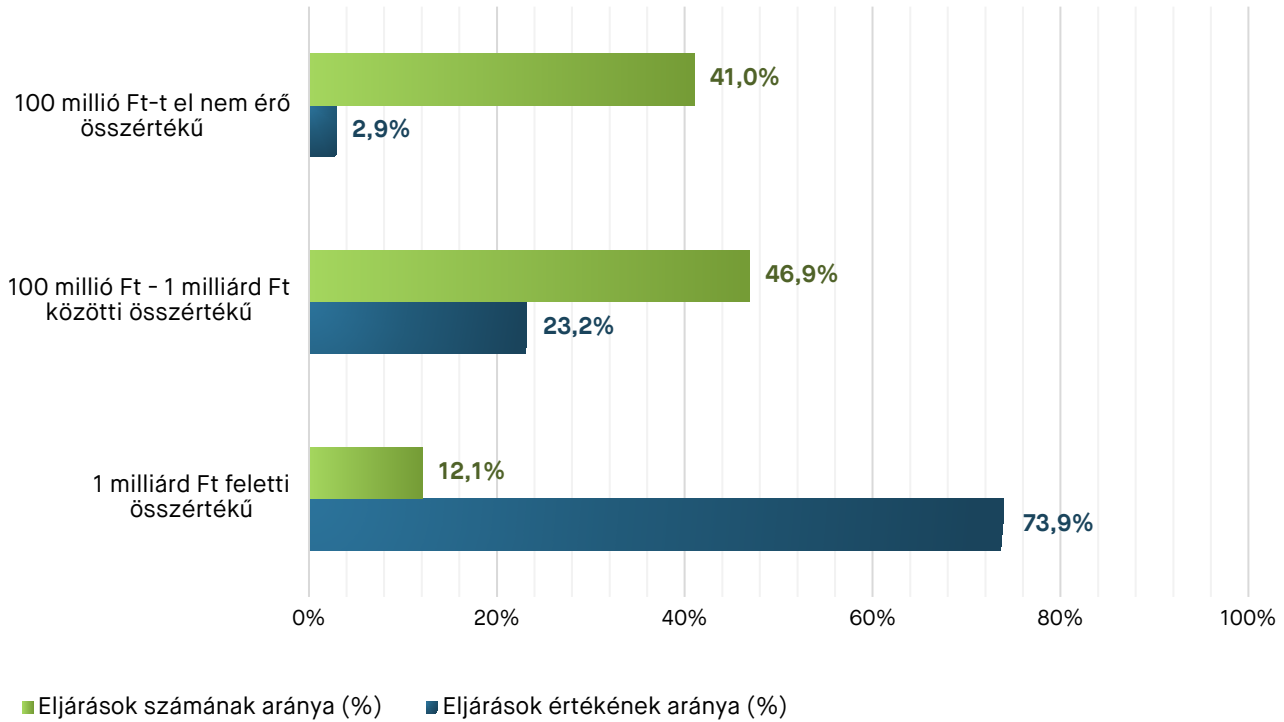

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az uniós eljárásrendű közbeszerzéseket érték kategóriák szerint vizsgálva megállapítható, hogy 2023 I-III. negyedévében az eljárások darabszáma abban az esetben volt a legnagyobb (46,9%-os arányt alkotva), amikor értékük 100 millió és 1 milliárd forint közé esett, ugyanakkor a 100 millió forintnál alacsonyabb értékű eljárások is jelentős hányadot alkottak (41%) darabszám tekintetében. Az uniós eljárásrendű közbeszerzések tehát ebben az időszakban hozzávetőlegesen egyforma mértékben kapcsolódtak a relatív kis- és közepes értékű eljárásokhoz, miközben az 1 milliárd forint feletti értékű uniós eljárásrendű közbeszerzések darabszá-

ma kevésbé bizonyult jelentősnek (12,1%-os aránnyal). 2023 I-III. negyedévében ugyanakkor az uniós eljárásrendben lebonyolított közbeszerzések értékének kb. háromnegyede (73,9%) tartozott az 1 milliárd forint feletti érték kategóriához, ami jelentősen meghaladta a 100 millió és 1 milliárd forint közötti értékű közbeszerzésekhez tartozó hányadot is (23,2%), miközben a 100 millió forintot el nem érő uniós eljárásrendű közbeszerzések aránya (2,9%) kevésbé bizonyult jelentősnek ebben az időszakban az eljárások értékének megoszlása szempontjából (7. ábra).

7. ÁBRA: AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDŰ KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA (%) ÉRTÉKKATEGÓRIÁK SZERINT, 2023 I-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság